

WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba)

z dnia 6 maja 2010 r.(*)

Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego – Łączność elektroniczna – Dyrektywy 2002/21/WE i 2002/22/WE – Dostawca usług szerokopasmowego dostępu do Internetu – Nałożenie w zakresie taryf za usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu obowiązku uzyskania zatwierdzenia i ustalania cen na podstawie kosztów świadczenia tych usług – Brak analizy rynkowej

W sprawie C-545/08

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 226 WE, uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wniesioną w dniu 4 grudnia 2008 r.,

Komisja Europejska, reprezentowana przez A. Nijenhuisa i K. Mojzesowicz, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona skarżąca,

przeciwko

Rzeczypospolitej Polskiej, reprezentowanej początkowo przez M. Dowgielewicza, a następnie przez M. Szpunara, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

TRYBUNAŁ (trzecia izba),

w składzie: K. Lenaerts, prezes izby, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis (sprawozdawca), J. Malenovský i T. von Danwitz, sędziowie,

rzecznik generalny: N. Jääskinen,

sekretarz: R. Grass,

uwzględniając procedurę pisemną,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1 Komisja Wspólnot Europejskich wnosi w skardze do Trybunału o stwierdzenie, że regulując taryfy detaliczne za usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu bez uprzedniej analizy rynku, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążyą na mocy przepisów art. 16 i 17 dyrektywy 2002/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników (dyrektywy o usłudze powszechnej) (Dz.U. L 108, s. 51) w związku z art. 16 i 27 dyrektywy 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywy ramowej) (Dz.U. L 108, s. 33).

Ramy prawne

Uregulowania Unii

2 W myśl przepisów części pierwszej załącznika I do dyrektywy 97/33/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 czerwca 1997 r. w sprawie wzajemnych połączeń w telekomunikacji ze względu na zapewnienie usługi powszechnej oraz interoperacyjności poprzez zastosowanie zasady otwartej sieci (ONP) (Dz.U. L 199, s. 32):

„»Stacjonarna publiczna sieć telefoniczna« oznacza publiczną komutowaną sieć telefoniczną służącą przekazywaniu pomiędzy zakończeniami stacjonarnych sieci telefonicznych głosu oraz informacji audio o szerokości pasma 3,1 KHz, obsługującą między innymi:

- telefonię głosową,
- przesyłanie faksów grupy III, zgodnie z zaleceniami ITU-T w »serii T«,
- transmisję danych w paśmie głosowym za pośrednictwem modemów z szybkością przynajmniej 2400 bit/s, zgodnie z zaleceniami ITU-T w »serii V«.

Dostęp do zakończenia sieci u użytkownika końcowego następuje za pośrednictwem numeru lub numerów w krajowym planie numeracji.

[...]

»Usługa publicznej telefonii stacjonarnej« oznacza dostawę do stacjonarnej stacji telefonicznej użytkownika końcowego usługi pozwalającej na wykonywanie i odbieranie połączeń krajowych i międzynarodowych oraz może obejmować dostęp do numerów alarmowych (112), obsługę przez centralę telefoniczną, usługi biura numerów, udostępnianie płatnych publicznych automatów telefonicznych, usługi świadczone na specjalnych warunkach lub zapewnienie specjalnych udogodnień dla klientów niepełnosprawnych lub o szczególnych potrzebach społecznych.

[...]” [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tej dyrektywy poniżej].

3 Jak stanowi art. 1 ust. 1 dyrektywy 98/10/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 1998 r. w sprawie zastosowania zasady otwartej sieci (ONP) w telefonii głosowej oraz w sprawie usług powszechnych w telekomunikacji w konkurencyjnym środowisku (Dz.U. L 101, s. 24), ma ona na celu harmonizację warunków zapewniających otwarty i skuteczny dostęp do stacjonarnych publicznych sieci telefonicznych i usług stacjonarnej telefonii publicznej, jak również harmonizację warunków korzystania z nich w środowisku otwartego i konkurencyjnego rynku zgodnie z zasadami otwartej sieci.

4 Artykuł 2 ust. 3 lit. b) akapit drugi wspomnianej dyrektywy stanowi:

„Usługi publicznej telefonii stacjonarnej, o których mowa w części pierwszej załącznika I do dyrektywy 97/33 [...], mogą obejmować – oprócz usługi telefonii głosowej – dostęp do numerów alarmowych (112), obsługę przez centralę telefoniczną, usługi biura numerów, udostępnianie płatnych publicznych automatów telefonicznych, usługi świadczone na specjalnych warunkach lub zapewnienie specjalnych udogodnień dla klientów niepełnosprawnych lub o szczególnych potrzebach społecznych, zgodnie z dyrektywą 97/33, nie obejmują one jednak świadczenia usług tworzących wartość wzbogaconą w publicznej sieci telefonicznej” [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tej dyrektywy poniżej].

5 Artykuł 17 dyrektywy 98/10, noszący tytuł „Zasady taryfikacji”, stanowi:

„1. Bez uszczerbku dla przepisów szczególnych art. 3 w odniesieniu do przystępności cen ani dla przepisów ust. 6 krajowe organy regulacyjne [zwane dalej »KOR«] zapewnią, aby przedsiębiorstwa usługowe telefonii głosowej o znaczącej pozycji rynkowej lub wyznaczone zgodnie z art. 5 i posiadające znaczącą pozycję rynkową stosowały się do przepisów niniejszego artykułu.

2. Taryfy za korzystanie ze stacjonarnych publicznych sieci telefonicznych i z usług stacjonarnej telefonii publicznej powinny opierać się na podstawowych zasadach zorientowania cen na koszty zgodnie z załącznikiem II do dyrektywy Rady 90/387/EWG [z dnia 28 czerwca 1990 r. w sprawie ustanowienia rynku wewnętrznego dla usług telekomunikacyjnych poprzez wdrożenie zasady otwartej sieci (Dz.U. L 192, s. 1)].

3. Bez uszczerbku dla art. 7 ust. 3 dyrektywy 97/33 [...] taryfy za dostęp do stacjonarnych publicznych sieci telefonicznych i korzystanie z nich powinny być niezależne od typu zastosowania realizowanego przez użytkowników, chyba że wymagają oni innych usług lub innych usług dodatkowych.

[...]”.

6 Artykuł 16 dyrektywy ramowej dotyczy procedury analizy rynkowej i stanowi, co następuje:

„1. Możliwie niezwłocznie po uchwaleniu zalecenia lub jego zmian, [KOR] przeprowadzą analizę odnośnych rynków, mając przede wszystkim na uwadze treść wytycznych. Państwa członkowskie zapewnią, by taka analiza została przeprowadzona w miarę potrzeb we współpracy z krajowymi organami odpowiedzialnymi za ochronę konkurencji.

2. Jeżeli na mocy postanowień art. 16, 17, 18 lub 19 dyrektywy [o usłudze powszechnej] albo art. 7 lub 8 dyrektywy 2002/19/WE [Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie dostępu do sieci łączności elektronicznej i urządzeń towarzyszących oraz wzajemnych połączeń (dyrektywy o dostępie) (Dz.U. L 108, s. 7)], [KOR] zobowiązany jest podjąć decyzję w sprawie nałożenia, utrzymania, zmiany lub cofnięcia wymogów w odniesieniu do przedsiębiorstw, winien on na podstawie analizy rynku, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, stwierdzić, czy na danym odnośnym rynku występuje efektywna konkurencja.

3. Jeżeli [KOR] ustali, że na danym rynku występuje efektywna konkurencja, nie będzie nakładać ani utrzymywać żadnych specyficznych wymogów, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu. W przypadku gdy dla danego specyficznego sektora istnieją już wymogi

prawne, organ regulacyjny uchyli wymogi nałożone na przedsiębiorstwa na tym odnośnym rynku. Osobom, których uchylenie takich wymogów będzie dotyczyło, zostanie przyznane prawo złożenia wypowiedzenia w odpowiednim terminie.

4. Jeżeli [KOR] ustali, że na danym odnośnym rynku nie występuje efektywna konkurencja, wskaże on przedsiębiorstwa posiadające znaczną [znaczącą] pozycję na tym rynku, zgodnie z art. 14. [KOR] nałoży na takie przedsiębiorstwa stosowne specyficzne wymogi, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, albo utrzyma w mocy lub zmieni dotychczas obowiązujące wymogi.

[...]

6. Środki, o których mowa w ust. 3, 4 oraz 5 niniejszego artykułu, podejmowane będą zgodnie z procedurami, o których mowa w art. 6 oraz 7”.

7 Na mocy art. 26 dyrektywy ramowej uchylono w szczególności dyrektywy 90/387, 97/33 i 98/10.

8 Artykuł 27 dyrektywy ramowej, zatytułowany „Środki tymczasowe”, w akapicie pierwszym stanowi:

„Państwa członkowskie utrzymają w mocy wszelkie wymogi wynikające z przepisów prawa krajowego i o których mowa w art. 7 dyrektywy [o dostępie] oraz art. 16 dyrektywy [o usłudze powszechnej] do czasu, aż [KOR] ustosunkują się do tychże wymogów, zgodnie z postanowieniami art. 16 niniejszej dyrektywy”.

9 Artykuł 16 dyrektywy o usłudze powszechnej stanowi:

„1. Państwa członkowskie podtrzymują wszelkie zobowiązania odnoszące się do:

a) taryf detalicznych na zapewnienie dostępu do i korzystanie z publicznej sieci telefonicznej, nałożonych na mocy art. 17 dyrektywy 98/10 [...];

[...]

do czasu przeprowadzenia oceny i dokonania ustaleń zgodnie z procedurą wymienioną w ust. 3 tego artykułu.

[...]

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby [KOR] podejmowały, tak szybko jak to jest możliwe po wejściu w życie niniejszej dyrektywy oraz okresowo po tym terminie, analizę rynku zgodnie z procedurą określoną w art. 16 dyrektywy [ramowej] w celu ustalenia, czy zachować, zmienić, czy znieść zobowiązania odnoszące się do rynków detalicznych. Podjęte środki podlegają procedurze określonej w art. 7 dyrektywy [ramowej]”.

10 Artykuł 17 dyrektywy o usłudze powszechnej ma następujące brzmienie:

„1. Państwa członkowskie zapewniają, aby, w przypadku gdy:

a) w wyniku analizy rynkowej przeprowadzonej zgodnie z art. 16 ust. 3 [KOR] ustala, że dany rynek detaliczny określony zgodnie z art. 15 dyrektywy [ramowej] nie jest skutecznie konkurencyjny; oraz

b) [KOR] dojdą do wniosku, że obowiązki nałożone na mocy dyrektywy [o dostępie] lub art. 19 tej dyrektywy nie skutkowałyby osiągnięciem celów określonych w art. 8 dyrektywy [ramowej];

[KOR] nałożą właściwe obowiązki regulacyjne na przedsiębiorstwa określone jako mające znaczącą siłę [pozycję] rynkową na danym rynku detalicznym zgodnie z art. 14 dyrektywy [ramowej].

2. Obowiązki nałożone na mocy ust. 1 opierają się na naturze zidentyfikowanego problemu i są proporcjonalne do i uzasadnione w świetle celów ustanowionych w art. 8 dyrektywy [ramowej]. Nałożone obowiązki mogą dotyczyć wymagania, aby określone przedsiębiorstwa nie ustanawiały nadmiernych cen, hamowały wejście [wejścia] na rynek lub ograniczały konkurencję [konkurencji] w drodze ustalania drapieżnych cen, nie okazywały niezасłużonych preferencji określonym użytkownikom końcowym czy nierozsądnie łączyły usługi [nie łączyły nierozsądnie usług]. Wobec takich przedsiębiorstw [KOR] mogą zastosować odpowiednie środki limitowania cen detalicznych, środki kontroli poszczególnych taryf lub środki zorientowania taryf na koszty lub ceny na porównywalnych rynkach, w celu ochrony interesów użytkownika końcowego przy wspieraniu skutecznej konkurencji.

[...]

5. Nie naruszając przepisów art. 9 ust. 2 i art. 10, [KOR] nie stosują mechanizmów kontroli wymienionych w ust. 1 tego artykułu do rynków geograficznych lub rynków użytkowników, co do których stwierdzają, że istnieje na nich skuteczna konkurencja”.

Uregulowania krajowe

11 Artykuł 46 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz.U. z 2004 r., nr 171, poz. 1800) w brzmieniu mającym zastosowanie do niniejszej sprawy (zwanej dalej „Prawem telekomunikacyjnym”) stanowi:

„1. Jeżeli w wyniku analizy przeprowadzonej zgodnie z art. 23 Prezes UKE [Urzędu Komunikacji Elektronicznej] stwierdzi, że:

- 1) dany rynek detaliczny nie jest skutecznie konkurencyjny;
- 2) obowiązki, o których mowa w art. 34–40, art. 42, art. 44 i art. 45 nie doprowadziłyby do osiągnięcia celów, o których mowa w art. 189 ust. 2;
- 3) realizacja uprawnienia abonenta, o którym mowa w art. 72 ust. 1, nie doprowadziłaby do osiągnięcia celu, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 4 i nie spełnia celów, o których mowa w art. 189 ust. 2

– nakłada co najmniej jeden z obowiązków, o których mowa w ust. 2, na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego o znaczącej pozycji rynkowej na danym rynku detalicznym.

2. Prezes UKE w celu ochrony użytkownika końcowego może, w drodze decyzji, nałożyć na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego o znaczącej pozycji rynkowej na rynku usług detalicznych następujące obowiązki:

- 1) nieustalania zawyżonych cen usług;

- 2) nieutrudniania wejścia na rynek innym przedsiębiorcom;
- 3) nieograniczania konkurencji poprzez ustalanie cen usług zaniżonych w stosunku do kosztów ich świadczenia;
- 4) niestosowania nieuzasadnionych preferencji dla określonych użytkowników końcowych, z wyłączeniem przewidzianych w ustawie;
- 5) niezobowiązania użytkownika końcowego do korzystania z usług, które są dla niego zbędne.

3. W decyzji, o której mowa w ust. 2, Prezes UKE może w szczególności:

- 1) określić maksymalne ceny usług albo
- 2) określić wymagany przedział cen usług ustalony na podstawie cen stosowanych na porównywalnych rynkach państw członkowskich, albo
- 3) nałożyć obowiązek:
 - a) prowadzenia rachunkowości regulacyjnej zgodnie z zatwierdzoną przez Prezesa UKE instrukcją lub
 - b) prowadzenia kalkulacji kosztów usług zgodnie z zatwierdzonym przez Prezesa UKE opisem kalkulacji kosztów, lub
 - c) określania cen usług na podstawie kosztów ich świadczenia, lub
- 4) nałożyć obowiązek przedstawiania do zatwierdzenia cennika lub regulaminu świadczenia usług.

4. Prezes UKE w decyzji nakładającej obowiązek, o którym mowa w ust. 3 pkt 3 lit. b), określi sposoby kalkulacji kosztów usług świadczonych na danym rynku detalicznym, jakie

powinien stosować przedsiębiorca telekomunikacyjny, na podstawie przepisów rozporządzenia, o którym mowa w art. 51”.

12 Artykuł 221 Prawa telekomunikacyjnego zawiera przepisy przejściowe:

„1. Przedsiębiorca telekomunikacyjny, który przed dniem wejścia w życie ustawy był operatorem o znaczącej pozycji rynkowej lub w stosunku do którego wydano decyzję ustalającą znaczącą pozycję rynkową, po uprawomocnieniu się tej decyzji, w zakresie:

1) świadczenia usług telefonicznych świadczonych w stacjonarnych publicznych sieciach telefonicznych – jest obowiązany do wykonywania obowiązków, o których mowa w:

[...]

1) art. 46 ust. 3 pkt 3 i 4,

[...]

2. Nałożenie na przedsiębiorców telekomunikacyjnych obowiązków na podstawie ust. 1 traktuje się za równoważne nałożeniu tych obowiązków w drodze decyzji Prezesa URTiP [Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty] w trybie określonym w ustawie.

3. Przepis ust. 1 stosuje się do dnia uprawomocnienia się odpowiednich decyzji, o których mowa w art. 25 [tj. decyzji wydanych w następstwie analizy rynkowej]”.

Postępowanie poprzedzające wniesienie skargi

13 Pismem z dnia 29 czerwca 2007 r. Komisja poinformowała Rzeczpospolitą Polską o swoich zastrzeżeniach dotyczących skutecznego stosowania art. 16 i 17 dyrektywy o usłudze powszechnej w związku z art. 16 i 27 dyrektywy ramowej ze względu na to, że ceny oferowanych usług dostępu szerokopasmowego do Internetu zostały uregulowane bez jakiegokolwiek uprzedniej analizy rynkowej. Zgodnie z procedurą określoną w art. 226 WE Komisja wezwała Rzeczpospolitą Polską do przedstawienia uwag w terminie dwóch miesięcy.

14 W piśmie z dnia 29 sierpnia 2007 r. Rzeczpospolita Polska odparła, że wskazane przepisy dyrektywy o usłudze powszechnej oraz dyrektywy ramowej zostały prawidłowo wdrożone w tym państwie członkowskim.

15 Pismem z dnia 1 lutego 2008 r. Komisja skierowała do Rzeczypospolitej Polskiej uzasadnioną opinię, zarzucając jej uchybienie zobowiązaniom, które na niej ciążyą na mocy przepisów art. 16 i 17 dyrektywy o usłudze powszechnej w związku z art. 16 i 27 dyrektywy ramowej.

16 Ponieważ odpowiedź Rzeczypospolitej Polskiej na uzasadnioną opinię nie zadowoliła Komisji, wniosła ona w dniu 4 grudnia 2008 r. skargę w niniejszej sprawie.

W przedmiocie skargi

W przedmiocie dopuszczalności

Argumenty stron

17 Rzeczpospolita Polska wnosi o odrzucenie skargi jako niedopuszczalnej, po pierwsze, ze względu na to, że zarzuty naruszenia prawa Unii sformułowane przez Komisję w wezwaniu do usunięcia uchybienia, uzasadnionej opinii, jak i w skardze nie są wystarczająco precyzyjne i nie były tożsame na każdym z etapów postępowania prowadzonego na podstawie art. 226 WE, co uniemożliwiło wymienionemu państwu członkowskiemu skuteczne skorzystanie z prawa do obrony.

18 Rzeczpospolita Polska podnosi, że nie była w stanie ustalić, czy uchybienie, na które wskazuje Komisja, polega na nieprawidłowej transpozycji dyrektywy ramowej i dyrektywy o usłudze powszechnej, czy na określonej praktyce administracyjnej Prezesa UKE na podstawie przepisów implementujących te dyrektywy do polskiego porządku prawnego. Komisja przytoczyła szereg decyzji Prezesa UKE nakładających kary pieniężne na Telekomunikację Polską S.A. (zwaną dalej „TP”), nie analizując jednakże treści tych decyzji, przez co Rzeczpospolita Polska nie mogła odnieść się szczegółowo do zarzutów dotyczących wspomnianych decyzji.

19 W związku z powyższym Rzeczpospolita Polska podnosi, że nie była w stanie ustalić, czy zarzut Komisji dotyczył nałożenia obowiązku przedkładania do zatwierdzenia taryf detalicznych za usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu, wymogu, aby cena detaliczna za daną usługę dostępu szerokopasmowego wynikała z kosztów świadczenia takiej

usługi, czy też egzekwowania powyższych obowiązków przed dokonaniem analiz rynkowych, czy wreszcie sankcjonowania naruszenia rzeczonych obowiązków poprzez nakładanie kar pieniężnych.

20 Po drugie, Rzeczpospolita Polska zwraca uwagę, że jeżeli podniesione wobec niej zarzuty oparte są na niezgodnej z dyrektywą ramową i dyrektywą o usłudze powszechnej praktyce administracyjnej Prezesa UKE, skarga w niniejszej sprawie wniesiona została w sytuacji, gdy taka praktyka administracyjna nie wystąpiła, ponieważ krajowe postępowanie sądowe zmierzające do stwierdzenia zgodności z prawem decyzji Prezesa UKE nie dobiegło końca. Oznacza to, że Komisja naruszyła istotę postępowania z art. 226 WE, albowiem w niniejszym postępowaniu zmierza do samodzielnego decydowania o uchyleniu aktów regulacyjnych wydanych przez polskie organy publiczne, przed prawomocnym zakończeniem toczących się w tej kwestii postępowań przed sądami krajowymi.

21 Komisja odpowiada przede wszystkim, iż argument dotyczący braku jasności wysuniętego wobec Rzeczypospolitej Polskiej zarzutu, jak i braku tożsamości wspomnianego zarzutu w różnych fazach postępowania jest bezzasadny. Z treści pism przesyłanych sobie wzajemnie przez strony w toku postępowania poprzedzającego wniesienie skargi wynika bowiem, że zarzut Komisji dotyczący regulacji detalicznych taryf za usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu bez dokonania analizy rynkowej został sformułowany jasno i nie zmienił się w trakcie postępowania. Ponadto ani w odpowiedzi na wezwanie do usunięcia uchybienia, ani w odpowiedzi na uzasadnioną opinię Rzeczpospolita Polska nie poruszyła kwestii jasności zarzutu.

22 W każdym razie Rzeczpospolita Polska przytacza zarzut Komisji, tak jak został on przez Komisję sformułowany w konkluzji uzasadnionej opinii i w żądaniach skargi. Zatem wspomniane państwo członkowskie nie może mówić o naruszeniu prawa do obrony.

23 Następnie Komisja przypomina, że w ramach kompetencji przysługujących jej na mocy art. 226 WE nie musi ona wykazać istnienia szczególnego interesu prawnego. Zważywszy na przysługujące jej uznanie i biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności niniejszej sprawy, a mianowicie: wagę naruszenia, sytuację niepewności prawnej w Polsce na rynku charakteryzującym się szybkimi zmianami technologicznymi i potrzebą inwestycji, brak wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w trakcie postępowań przy jednoczesnej wiedzy sądów krajowych o wszczęciu postępowania na podstawie art. 226 WE – a zatem wiedzy o istnieniu określonych różnic w interpretacji prawa Unii między Prezesem UKE a Komisją – Komisja jest zdania, że wszczęcie postępowania na podstawie art. 226 WE było uzasadnione.

24 Wreszcie Komisja podnosi, że zgodnie z art. 4 ust. 1 dyrektywy ramowej do czasu rozpoznania środka odwoławczego decyzja KOR pozostaje w mocy, chyba że organ

odwoławczy postanowi inaczej. W odniesieniu do tej kwestii pozwana nie utrzymuje, jakoby wykonalność decyzji Prezesa UKE nakładającej obowiązki będące przedmiotem sporu została zawieszona.

Ocena Trybunału

25 Na wstępie należy przypomnieć, że z art. 38 § 1 lit. c) regulaminu postępowania przed Trybunałem, jak i z odnoszącego się do niego orzecznictwa wynika, że skarga wszczynająca postępowanie musi wskazywać przedmiot sporu oraz zawierać zwięzłe przedstawienie zarzutów, zaś wspomniane elementy muszą być wystarczająco zrozumiałe i precyzyjne, tak aby pozwalało to stronie pozwanej na przygotowanie obrony, a Trybunałowi na dokonanie kontroli. Wynika z tego, że istotne okoliczności faktyczne i prawne, na których opiera się skarga, muszą wynikać w sposób spójny i zrozumiały z tekstu samej skargi oraz że żądania w niej zawarte powinny być sformułowane w sposób pozbawiony dwuznaczności w celu uniknięcia orzekania przez Trybunał *ultra petita* lub z pominięciem któregoś zarzutu (zob. w szczególności wyroki: z dnia 12 lutego 2009 r. w sprawie C-475/07 Komisja przeciwko Polsce, pkt 43; z dnia 16 lipca 2009 r. w sprawie C-165/08 Komisja przeciwko Polsce, dotychczas nieopublikowany w Zbiorze, pkt 42).

26 Trybunał orzekł też, że skarga wniesiona na podstawie art. 226 WE powinna przedstawić zarzuty w sposób spójny i precyzyjny, aby umożliwić państwu członkowskiemu oraz Trybunałowi dokładne zapoznanie się z zakresem zarzucanego naruszenia prawa Unii, co jest niezbędnym warunkiem możliwości podjęcia przez to państwo skutecznej obrony oraz zbadania przez Trybunał istnienia zarzucanego uchybienia (zob. w szczególności ww. wyrok z dnia 16 lipca 2009 r. w sprawie Komisja przeciwko Polsce, pkt 43).

27 W niniejszym wypadku, zarówno na etapie poprzedzającym wniesienie skargi, jak i w samej skardze, Komisja stawiała Rzeczypospolitej Polskiej zarzut, iż regulując detaliczne taryfy za usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu bez uprzedniej analizy rynkowej owo państwo członkowskie uchybiło zobowiązaniom wynikającym z art. 16 i 17 dyrektywy o usłudze powszechnej oraz z art. 16 i 27 dyrektywy ramowej.

28 Komisja zresztą jasno przedstawiła powody, dla których uważa, że wspomniane państwo członkowskie postąpiło niezgodnie z przywołanymi przepisami.

29 Tym samym Komisja w wystarczający sposób wyjaśniła oraz podtrzymała zarzuty stawiane Rzeczypospolitej Polskiej w toku całego postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Zatem rzeczony państwo członkowskie nie może podnosić braku jasności i tożsamości stawianych mu zarzutów, gdyż mogło ono skutecznie podjąć obronę.

30 Jeśli chodzi o ewentualny brak poszanowania istoty postępowania określonego w art. 226 WE, należy przypomnieć, że wyłącznie do Komisji należy podjęcie decyzji o tym, czy należy wszcząć postępowanie o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego (zob. podobnie wyroki: z dnia 10 kwietnia 2003 r. w sprawach połączonych C-20/01 i C-28/01 Komisja przeciwko Niemcom, Zb.Orz. s. I-3609, pkt 29, 30; z dnia 2 czerwca 2005 r. w sprawie C-394/02 Komisja przeciwko Grecji, Zb.Orz. s. I-4713, pkt 16).

31 Ponadto w kwestii argumentu Rzeczypospolitej Polskiej, iż skarga Komisji została wniesiona w sytuacji, gdy krajowa praktyka administracyjna nie wystąpiła, wystarczy stwierdzić, że możliwość zaskarżenia na szczeblu krajowym przez TP decyzji Prezesa UKE nakładających na nią obowiązek uzyskania zatwierdzenia taryf za usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu oraz ustalania cen na podstawie kosztów świadczenia tych usług nie wpływa na sam fakt istnienia tych decyzji.

32 Z powyższych rozważań wynika, że skargę w niniejszej sprawie należy uznać za dopuszczalną.

Co do istoty

Argumenty stron

33 Na poparcie swojej skargi Komisja podnosi, że Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążyą na mocy przepisów art. 16 i 17 dyrektywy o usłudze powszechnej w związku z art. 16 i 27 dyrektywy ramowej. Podnosi ona po pierwsze, że obowiązki nałożone przez Prezesa UKE na TP od maja 2006 r., dotyczące zatwierdzania detalicznych taryf za usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu oraz ich ustalania na podstawie kosztów świadczenia tych usług stanowią nowe obowiązki, które zgodnie ze wspólnymi ramami regulacyjnymi łączności elektronicznej wolno nakładać wyłącznie po przeprowadzeniu w należyty sposób analizy rynkowej, a po drugie, że obowiązków regulacyjnych dotyczących ofert świadczenia usług detalicznych szerokopasmowego dostępu do Internetu nie można uznać za środki tymczasowe w rozumieniu art. 27 dyrektywy ramowej.

34 W tym względzie Komisja uważa, że zobowiązanie TP, w dwa lata po wejściu w życie wspólnych ram regulacyjnych łączności elektronicznej w Rzeczypospolitej Polskiej, do przedstawiania KOR do zatwierdzenia detalicznego cennika usług szerokopasmowego dostępu do Internetu oraz do ustalania cen na podstawie kosztów świadczenia tych usług

stanowi nowy obowiązek nałożony na danego przedsiębiorcę, a nie utrzymanie istniejących obowiązków.

35 Zdaniem Komisji, do maja 2006 r. KOR nie wymagał od TP spełniania tego rodzaju obowiązków. Mimo iż Rzeczpospolita Polska daje do zrozumienia, że TP podlegała już obowiązkowi regulacyjnemu dotyczącemu usług szerokopasmowego dostępu do Internetu przed przystąpieniem tego państwa członkowskiego do Unii Europejskiej, nie przytacza żadnej decyzji KOR i poprzestaje na zapewnieniu, że zgodnie z obowiązującymi krajowymi przepisami istniała możliwość takiej regulacji.

36 Ponadto, zdaniem Komisji obowiązków regulacyjnych dotyczących usług detalicznych szerokopasmowego dostępu do Internetu nie można uznać za środki tymczasowe w rozumieniu art. 27 dyrektywy ramowej, zważywszy, że art. 17 dyrektywy 98/10 dotyczy wyłącznie cen za korzystanie ze stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej i z usług stacjonarnej telefonii publicznej. W tym względzie Rzeczpospolita Polska przyznaje, że omawiane usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu nie mieszczą się w definicji usługi stacjonarnej telefonii publicznej w rozumieniu dyrektywy 98/10.

37 Komisja uważa, że fakt, iż ceny wąskopasmowej usługi telefonicznej i szerokopasmowego dostępu do Internetu mogą zawierać wspólną część składową, w szczególności taką jak utrzymanie łącza, nie pozwala KOR nakładać, bez uprzedniej analizy rynku, obowiązku przedkładania do zatwierdzenia wszystkich cenników detalicznych usług szerokopasmowego dostępu do Internetu ani obowiązku ustalania cen na podstawie kosztów świadczenia tych usług.

38 Rzeczpospolita Polska kwestionuje zarzucane jej uchybienie.

39 Podnosi ona, że jeżeli zarzucane jej naruszenie prawa Unii polega na nieprawidłowej implementacji dyrektywy ramowej i dyrektywy o usłudze powszechnej, zarzut ten jest bezzasadny, ponieważ jej zdaniem przepisy wymienionych dyrektyw zostały w sposób pełny i prawidłowy implementowane do polskiego porządku prawnego.

40 Rzeczpospolita Polska podnosi, że jeżeli nieprecyzyjne zarzuty Komisji należy rozumieć w ten sposób, że dotyczą one naruszenia prawa Unii wskutek niezgodnej z dyrektywą ramową i dyrektywą o usłudze powszechnej praktyki administracyjnej Prezesa UKE, to taki zarzut również jest bezzasadny.

41 Rzeczpospolita Polska utrzymuje, że obowiązek uzyskania zatwierdzenia cennika i regulaminu świadczenia usług, zgodnie z art. 46 ust. 3 pkt 4 Prawa telekomunikacyjnego, lub

określania cen usług na podstawie kosztów ich świadczenia, zgodnie z art. 46 ust. 3 pkt 3 lit. c) tej ustawy, miał do TP zastosowanie jeszcze przed przystąpieniem tego państwa członkowskiego do Unii Europejskiej.

42 Rzeczpospolita Polska uważa, że art. 17 dyrektywy 98/10 zezwala na regulację detalicznych usług dostępu do stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej, która to sieć umożliwi świadczenie jednocześnie wąskopasmowej usługi telefonicznej i szerokopasmowego dostępu do Internetu. Usługa dostępu do stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej dzieli się bowiem na dwie usługi, a mianowicie usługę przyłączenia oraz usługę utrzymania łącza w gotowości do świadczenia usług telekomunikacyjnych. Tym samym zainteresowane państwo członkowskie zwraca uwagę, że skoro obie usługi, tj. usługa połączenia telefonicznego i usługa transmisji danych przez Internet świadczone są w oparciu o tę samą usługę dostępu do stacjonarnej sieci telefonicznej, koszty utrzymania linii na potrzeby obu usług są takie same.

43 Tymczasem, mimo zarzutu Komisji, nie jest możliwe rozdzielenie kontroli usługi utrzymania łącza w zależności od tego, czy świadczenie usług obejmuje wąskopasmowe usługi telefoniczne czy też usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu. W tym względzie opłaty za utrzymanie łącza nie znalazły się we wszystkich cennikach TP jako wydzielona opłata detaliczna za korzystanie z usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu. Stąd też zdaniem Rzeczypospolitej Polskiej Prezes UKE musiał, zgodnie z art. 27 dyrektywy ramowej i art. 16 ust. 1 lit. a) dyrektywy o usłudze powszechnej, sprawować kontrolę nad opłatami za utrzymanie łącza.

44 W tej kwestii pozwane państwo członkowskie podnosi, że celem działań Prezesa UKE nie było regulowanie opłat za korzystanie z usług szerokopasmowego dostępu do Internetu, lecz skuteczne sprawowanie kontroli nad taryfami detalicznymi w zakresie utrzymania łącza, na bazie którego możliwe jest świadczenie zarówno wąskopasmowej usługi telefonicznej, jak i szerokopasmowego dostępu do Internetu.

45 Rzeczpospolita Polska dochodzi do wniosku, że przepisy dyrektywy 98/10 zezwalały państwom członkowskim na objęcie zakresem stosowania środków regulacyjnych określonych w tej dyrektywie innych usług, nieobjętych wprost tą dyrektywą, oraz na utrzymanie ich po wejściu w życie dyrektywy ramowej i dyrektywy o usłudze powszechnej do czasu przeprowadzenia odpowiedniej analizy rynkowej.

Ocena Trybunału

46 W celu zbadania zasadności zarzutu uchybienia należy sprawdzić, czy obowiązki nałożone przez Prezesa UKE na TP w zakresie detalicznych usług szerokopasmowego

dostępu do Internetu objęte są zakresem przedmiotowym środków tymczasowych, określonych w art. 27 akapit pierwszy dyrektywy ramowej, i czy mogą w związku z tym być objęte systemem przejściowym ustanowionym we wspomnianym przepisie.

47 Na wstępie należy przypomnieć, że zgodnie z art. 16 dyrektywy ramowej oraz art. 16 i 17 dyrektywy o usłudze powszechnej KOR mogą nałożyć obowiązki regulacyjne ex ante na przedsiębiorców określonych jako przedsiębiorcy o znaczącej pozycji na danym rynku wyłącznie po przeprowadzeniu analizy tego rynku.

48 Podejście, jakie prezentują nowe ramy regulacyjne, różni się od podejścia pod rządami poprzednio obowiązujących ram regulacyjnych. Te ostatnie ramy regulacyjne same – nie zaś KOR na podstawie analizy rynkowej – określały bowiem obowiązki nałożone na przedsiębiorców o znaczącej pozycji na danym rynku, (zob. podobnie wyrok z dnia 22 listopada 2007 r. w sprawie C-262/06 Deutsche Telekom, Zb.Orz. s. I-10057, pkt 28).

49 Chociaż art. 26 dyrektywy ramowej zawiera przepisy uchylające poszczególne akty prawne, które składały się na poprzednie ramy regulacyjne, a w szczególności dyrektywę 98/10, aby uniknąć luki prawnej dyrektywa ramowa utrzymuje tymczasowo obowiązki nałożone na mocy poprzednich ram regulacyjnych, w postaci, w jakiej zostały one wprowadzone w poszczególnych państwach członkowskich. Tak więc art. 27 akapit pierwszy dyrektywy ramowej stanowi, że państwa członkowskie powinny utrzymać w mocy wszelkie wymogi wynikające z przepisów prawa krajowego, o których mowa w szczególności w art. 16 dyrektywy o usłudze powszechnej, który zawiera odesłanie do dyrektywy 98/10, do czasu, aż KOR ustosunkują się do tychże wymogów, zgodnie z postanowieniami art. 16 dyrektywy ramowej.

50 Jako że art. 27 dyrektywy ramowej zawiera wyjątek od przyjętej w tej dyrektywie ogólnej zasady uchylenia dyrektywy 98/10, należy zwrócić uwagę, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem przepis tego rodzaju należy interpretować w sposób ścisły (zob. podobnie wyroki: z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-476/01 Kapper, Rec. s. I-5205, pkt 72; z dnia 26 października 2006 r. w sprawie C-36/05 Komisja przeciwko Hiszpanii, Zb.Orz. s. I-10313, pkt 31; z dnia 16 lipca 2009 r. w sprawie C-5/08 Infopaq International, dotychczas nieopublikowany w Zbiorze, pkt 56).

51 W Rzeczypospolitej Polskiej wspólne ramy regulacyjne łączności elektronicznej weszły w życie w dniu 1 maja 2004 r., z chwilą przystąpienia tego państwa członkowskiego do Unii Europejskiej. Bezsporny jest fakt, że Prawo telekomunikacyjne dokonało transpozycji wspomnianych ram regulacyjnych, a w szczególności dyrektywy ramowej i dyrektywy o usłudze powszechnej do prawa polskiego.

52 Zasadność zarzutu uchybienia należy rozpatrywać w świetle powyższych rozważań.

53 Po pierwsze, jeśli chodzi o argument Komisji, że obowiązki nałożone na TP przez Prezesa UKE w zakresie detalicznych usług szerokopasmowego dostępu do Internetu są nowymi obowiązkami z tej racji, że zostały one ustanowione po dwóch latach od wejścia w życie wspólnych ram regulacyjnych łączności elektronicznej w Rzeczypospolitej Polskiej, należy stwierdzić, że wspomniane obowiązki nałożono na podstawie art. 221 ust. 1 pkt 1 Prawa telekomunikacyjnego.

54 W tym względzie Komisja twierdzi w skardze, że wydaje się, iż przepis tego rodzaju stanowi prawidłową transpozycję art. 27 dyrektywy ramowej. W takiej sytuacji Rzeczpospolita Polska mogła utrzymać w mocy obowiązki odnoszące się do cen, nałożone w zakresie usług telefonicznych świadczonych w stacjonarnych publicznych sieciach telefonicznych, do których odsyła art. 221 ust. 1 pkt 1 Prawa telekomunikacyjnego, a w szczególności obowiązki określone w art. 46 ust. 3 lit. c) i art. 46 ust. 4 wymienionej ustawy, do chwili wejścia w życie decyzji wydanych w następstwie analizy rynkowej, zgodnie z art. 16 dyrektywy ramowej.

55 Jednak w 2006 r. Prezes UKE nałożył na TP obowiązki dotyczące zatwierdzania detalicznych taryf za usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu i ustalania cen na podstawie kosztów świadczenia tych usług, choć w chwili wejścia w życie dyrektywy ramowej i dyrektywy o usłudze powszechnej w Rzeczypospolitej Polskiej nie spoczywał na TP jakikolwiek obowiązek o podobnej treści.

56 Rzeczpospolita Polska nie może twierdzić, że obowiązki dotyczące detalicznych usług szerokopasmowego dostępu do Internetu zostały ustanowione na podstawie przepisów krajowych istniejących przed wejściem w życie wymienionych dyrektyw i że zostały one utrzymane w mocy w art. 221 ust. 1 pkt 1 Prawa telekomunikacyjnego. Przepis ten odnosi się bowiem jedynie do „usług telefonicznych”.

57 Co za tym idzie, obowiązki regulacyjne nałożone w 2006 r. na przedsiębiorców wskazanych jako przedsiębiorcy o znaczącej pozycji na rynku usług szerokopasmowego dostępu do Internetu, w szczególności na spółkę TP, jako nowe obowiązki nieobjęte systemem przejściowym z art. 27 dyrektywy ramowej, powinny zostać poprzedzone analizą rynkową, przewidzianą w art. 16 dyrektywy ramowej oraz w art. 16 i 17 dyrektywy o usłudze powszechnej.

58 Po drugie, przy założeniu, że kwestionowane przez Komisję obowiązki miały już zastosowanie w chwili wejścia w życie dyrektywy ramowej i dyrektywy o usłudze powszechnej w Rzeczypospolitej Polskiej, Komisja podnosi, że obowiązki nałożone przez

Prezesa UKE w zakresie detalicznych usług szerokopasmowego dostępu do Internetu świadczonych przez TP nie mieszczą się w każdym razie w zakresie przedmiotowym art. 27 dyrektywy ramowej, jako że art. 17 ust. 2 dyrektywy 98/10 dotyczy wyłącznie taryf za korzystanie ze stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej oraz z usług publicznej telefonii stacjonarnej.

59 Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 27 akapit pierwszy dyrektywy ramowej państwa członkowskie powinny utrzymać w mocy wszelkie wymogi wynikające z przepisów prawa krajowego, o których mowa w szczególności w art. 16 dyrektywy o usłudze powszechnej, do czasu, aż KOR ustosunkują się do tychże wymogów na podstawie analizy rynkowej. Zgodnie z art. 16 ust. 1 lit. a) dyrektywy o usłudze powszechnej państwa członkowskie powinny utrzymać w mocy wszelkie zobowiązania odnoszące się do taryf detalicznych nałożonych na mocy art. 17 dyrektywy 98/10, który to artykuł w ust. 2 stanowi, że „[t]aryfy za korzystanie ze stacjonarnych publicznych sieci telefonicznych i z usług stacjonarnej telefonii publicznej powinny opierać się na podstawowych zasadach zorientowania cen na koszty”.

60 Należy następnie zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 1 ust. 1 dyrektywy 98/10 ma ona na celu harmonizację warunków zapewniających otwarty i skuteczny dostęp do stacjonarnych publicznych sieci telefonicznych i usług stacjonarnej telefonii publicznej, jak również harmonizację warunków korzystania z nich w środowisku otwartego i konkurencyjnego rynku zgodnie z zasadami otwartej sieci.

61 Dyrektywa ta definiuje wyrażenie „stacjonarna publiczna sieć telefoniczna” poprzez odwołanie do załącznika I do dyrektywy 97/33, zgodnie z którym oznacza ono publiczną komutowaną sieć telefoniczną służącą przekazywaniu pomiędzy zakończeniami stacjonarnych sieci telefonicznych głosu oraz informacji audio o szerokości pasma 3,1 kHz, obsługującą między innymi telefonię głosową, przesyłanie faksów, transmisję danych w paśmie głosowym za pośrednictwem modemów z szybkością przynajmniej 2400 bit/s.

62 Jeśli chodzi o pojęcie „usługi publicznej telefonii stacjonarnej”, art. 2 ust. 3 lit. b) akapit drugi dyrektywy 98/10 wskazuje, że mogą one obejmować – oprócz usługi telefonii głosowej – dostęp do numerów alarmowych (112), obsługę przez centralę telefoniczną, usługi biura numerów, udostępnianie płatnych publicznych automatów telefonicznych, usługi świadczone na specjalnych warunkach lub zapewnienie specjalnych udogodnień dla klientów niepełnosprawnych lub o szczególnych potrzebach społecznych.

63 Z przytoczonych przepisów wynika, że art. 17 ust. 2 dyrektywy 98/10 nie dotyczy detalicznych usług szerokopasmowego dostępu do Internetu. Wspomniane usługi nie są bowiem „usługami publicznej telefonii stacjonarnej” w rozumieniu tego artykułu.

64 Rzeczpospolita Polska przyznaje, że tak jest. Proponuje jednak, aby do wspomnianego przepisu stosować taką interpretację, by obejmowała ona inne usługi. Uważa ona, że pośrednio, poprzez kontrolę kosztów utrzymania łącza, które wchodzi w skład zarówno kosztów wąskopasmowych usług telefonicznych, jak i usług szerokopasmowego dostępu do Internetu, art. 17 dyrektywy 98/10 znajduje zastosowanie do tych ostatnich.

65 Nie można przyjąć takiej argumentacji. Należy bowiem przypomnieć, że wyjątek z art. 27 dyrektywy ramowej należy interpretować ściśle. Co za tym idzie, obowiązki regulacyjne, o których nie ma wyraźnej mowy w aktach prawnych, do jakich odsyła art. 27 dyrektywy ramowej, nie mogą zostać utrzymane w mocy jako środki tymczasowe na podstawie tego artykułu.

66 Rzeczywiście Rzeczpospolita Polska wskazuje, że obowiązki nałożone w zakresie tych usług zmierzają do zapewnienia kontroli cen dostępu do stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej, za której pośrednictwem świadczone są zarówno wąskopasmowe usługi publicznej telefonii stacjonarnej, jak i detaliczne usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu. Jednak należy zauważyć, że rzeczne państwo członkowskie przyznaje zasadniczo, iż obowiązki taryfowe nałożone przez Prezesa UKE regulują detaliczne usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu. Wspomniane państwo członkowskie stwierdza bowiem, że KOR ustanowił w odniesieniu do usług szerokopasmowego dostępu do Internetu środki regulacyjne analogiczne do środków stosowanych do usług telefonicznych.

67 Tymczasem należy stwierdzić, że jeśli chodzi o regulację rynków telekomunikacyjnych, od czasu wejścia w życie wspólnych ram regulacyjnych łączności elektronicznej państwa członkowskie powinny czuwać nad tym, by KOR przestrzegały określonych w nich procedur, takich jak procedura analizy rynkowej, przewidziana w art. 16 dyrektywy ramowej, do której odsyłają art. 16 i 17 dyrektywy o usłudze powszechnej.

68 Jednak w niniejszym wypadku Prezes UKE nałożył w 2006 r. obowiązki regulacyjne w zakresie cen detalicznych usług szerokopasmowego dostępu do Internetu, nie postępując zgodnie z procedurami określonymi w omawianych ramach regulacyjnych, choć w Rzeczypospolitej Polskiej miały już one zastosowanie od dnia 1 maja 2004 r.

69 W tej sytuacji fakt, że, mając na względzie kontrolę kosztów utrzymania łącza, KOR uznał, iż ma obowiązek dokonania takiej regulacji, czy też, jak podnosi Rzeczpospolita Polska, że regulacja ta jest konsekwencją sposobu publikowania cenników przez TP, nie jest wystarczający, aby uznać, że obowiązki regulacyjne, o których mowa w poprzednim punkcie, wchodzą w zakres przedmiotowy art. 27 akapit pierwszy dyrektywy ramowej i art. 16 ust. 1 lit. a) dyrektywy o usłudze powszechnej.

70 Fakt, iż art. 17 ust. 2 dyrektywy 98/10, do którego odsyła art. 16 ust. 1 lit. a) dyrektywy o usłudze powszechnej, stanowi, że taryfy, których ten przepis dotyczy, powinny być zorientowane na koszty, nie oznacza, że zakresem stosowania tego przepisu należy objąć wszystkie usługi mające wspólny składnik kosztów. Tymczasem art. 17 dyrektywy 98/10 nie zawiera żadnego wyraźnego odniesienia do obowiązku ustalania taryf szerokopasmowego dostępu do Internetu na podstawie kosztów.

71 W związku z tym z powyższych rozważań wynika, że skarga Komisji jest zasadna.

72 Oznacza to, że regulując detaliczne taryfy za usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu bez uprzedniej analizy rynkowej, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążyą na mocy przepisów art. 16 i 17 dyrektywy o usłudze powszechnej w związku z art. 16 i 27 dyrektywy ramowej.

W przedmiocie kosztów

73 Zgodnie z art. 69 § 2 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Komisja wniosła o obciążenie Rzeczypospolitej Polskiej kosztami postępowania, a Rzeczpospolita Polska przegrała sprawę, należy obciążyć ją kosztami niniejszego postępowania.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

1) Regulując detaliczne taryfy za usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu bez uprzedniej analizy rynkowej, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążyą na mocy przepisów art. 16 i 17 dyrektywy 2002/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników (dyrektywy o usłudze powszechnej) w związku z art. 16 i 27 dyrektywy 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywy ramowej).

2) Rzeczpospolita Polska zostaje obciążona kosztami postępowania.

Podpisy

* Język postępowania: polski.